Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 19. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 29 1997. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 29-го СІЧНЯ 1997 р. Ч. 19. РІК CIV.

Б'ЄМО НА СПОЛОХ!

(Звернення до українських установ і поодиноких громадян)

Усі ми глибоко занепокоєні вістками зі Львова, що загальновідома і довгими роками шанована Львівська Наукова Бібліотека ім. В. Стефаника, в якій міститься найбільше зібрання українських книг і періодиків в Европі, стоїть на грані закриття. З початком 1997 року працівники бібліотеки звернулися з проханням про матеріяльну допомогу до підприємств, закладів і поодиноких громадян, а 13-го січня розпочали вони страйк тому, що вже пів року не отримують зарплати, а загальний борг бібліотеки виносить 600,000 гривень. Уряд України досі не зареаґував на цю кризову ситуацію, хоча надіслано до нього вже понад 30 звернень.

Тому у Львові створено вже Товариство Сприяння Бібліотеці ім. В. Стефаника, яке очолює директор бібліотеки проф. Лариса Крушельницька, а подібний комітет твориться тепер в ЗСА, за ініціятивою Українського Народного Союзу та Українського Історичного Товариства, до якого прилучилися усі українські наукові товариства, діючі в ЗСА.

Спільно б'ємо на сполох, щоб рятувати найбільш цінну і багату бібліотеку україністики. Бібліотека, яка перетривала часи усіх політичних режимів та переслідувань, не може загинути у шостому році існування вільної української держави. Усі ми паленіємо зі сорому, що стан найціннішої української бібліотеки і брак фінансової допомоги для неї, може знищити найкращі культурні надбання цілих століть. Тому закликаємо усі установи та кожного українця, якому лежить на серці українська культура та її затримання для майбутніх поколінь негайно допомогти Бібліотеці ім. Стефаника фінансово і зголосити свій щедрий даток на таку важливу ціль.

Віримо, що до цієї допомогової акції прилучаться українські установи в інших країнах.

(Чеки треба виписувати на Fund for the Rebirth of Ukraine — UNA, V. Stefanyk Library in Lviv, Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07202.

За ініціятивну групу:

Уляна Дячук
предсідник УНС

проф. Любомир Винар
президент УІТ

ЗАКІНЧИЛА ПРАЦЮ 6-ТА СЕСІЯ ВР УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Закінчила свою працю 6-та сесія Верховної Ради України, яка діяла від 30-го вересня 1996 року до 24-го січня 1997 року.

За цей час відбулося 26 пленарних засідань, розглянуто 371 питання, ухвалено 118 законів (якщо порівняти, то на першій сесії було прийнято тільки 31 закон, а на попередній, п'ятій, — 102). Ухвалено також 40 законів щодо внесення змін.

В кінці пленарного засідання 6-ої сесії з підсумковою промовою виступив голова ВР Олександер Мороз. На його думку, вищий законодавчий орган України „від сесії до сесії збільшує обсяг законодавчої діяльности". Ухвалення бюджету України на 1997 рік О. Мороз назвав „головним випробуванням на зрілість" для народних депутатів.

Найважливішими законами в економічній ділянці О. Мороз вважає нову редакцію законів України „Про приватизацію майна державних підприємств " і ухвалений в першому читанні проєкт закону „Про фонд державного майна".

Цілком протилежними були оцінки багатьох депутатів щодо праці 6-ої сесії ВР. Ось коментар члена депутатської фракції Народного Руху Ярослава Кендзьора: „Ця сесія відбувалася після ухвалення Конституції. Сподівання на те, що після прийняття основного закону нашої держави у Верховній Раді зформується стабільна депутатська демократична державницька більшість, на превеликий жаль, не збулися. Навпаки, ми продовж цієї сесії бачили активізацію лівої частини парлямнету, активізацію зухвалости, цинізму антиукраїнської червоної частини Верховної Ради, котрій безмежно сприяли спікер парляменту Олександер Мороз і його заступник Олександер Ткаченко. В наслідку цього загострення панувало протистояння у сесійній залі. Верховна Рада за цю сесію не зробила того, що повинна була зробити — вона не ухвалила законів про зміну податкової політики і законів, які мають доповнювати Конституцію".

Представник фракції „Конституційний центр" Іван Плющ: „На жаль, від'ємні, від'ємні і від'ємні результати. Значить десь чогось не вистачає. А не вистачає таких правил гри, за якими міг би себе затишно відчувати і власний товаровиробник і інвестор, звідки б він не був. Всі скаржаться на нераціональну податкову систему, яка прямо душить. Тому і депутати, і урядовці вимагають, щоб унеможливити згубний податковий прес, дати можливість підприємцю вільніше дихнути. Хто більше винен, годі сказати, але від цього програє наша економіка, програють фінаси, і ми не можемо започаткувати тенденцію до кращого. Навпаки — ситуація погіршується...".

Китай звільнив гонґконґського журналіста

ГОНҐ КОНҐ — Губернатор Гонґ Конґу Крис Паттен з радістю прийняв вістку про звілнення гонґконґського журналіста, але відразу подав до відома Китаєві, майбутньому господареві Гонґ Конґу, що такого за англійського панування в Гонґ Конґу не трапля-ося.

Сі Янґ, ув'язнення та 12-річний засуд якого у 1994 році викликав міжнародне обурення, був звільнений з ув'язнення на слово чести і повернувся до Гонґ Конґу у суботу, 26-го січня. На його думку, він тільки виконував своє завдання, коли написав для своєї гонґконської газети „Мінґ Пао" про зміни відсоткових рат і продаж золота в Китаю. Одначе в Китаю його суджено за викрадення таємниць і тому такий гострий присуд, який у свою чергу викликав занепокоєння, що Китай перебравши від Англії Гонґ Конґ зачне пристосовувати свої стандарти свободи засобів масової інформації.

Китайське пресове аґентство „Сінгуа" повідомило, що Сі Янґа звільнено тому, що він признався до вини та „виявив познаки каяття".

Китай обіцяв не скорочувати свобід Гонґ Конґу, але декотрі його дії спонукують до скептицизму, коли йдеться про його обіцянки. Останнім часом Китай перестеріг газети, котрі виступають проти його політики стосовно Тайвану, а також проти публікования „наклепів і поголосок" про провідників Китаю.

М. Олбрайт починає урядувати

Вашінґтон. — Минулої неділі, 26-го січня, виступаючи на програмі тлевізійної мережі Ен-Бі-Сі „Зустріч з пресою" можна було завважити, що новий секретар Державного департаменту Медлин Олбрайт з ентузіязмом і серйозністю береться до своїх завдань на новому становищі.

Вона зразу підкреслила, що американські стосунки з Росією в майбутньому не є обмежені тільки до Боріса Єльцина та зазначила, що хворому Б. Єльцинові, з яким ЗСА мають дуже добрі стосунки, бажає всего добра і скорого повного видужання, але уважає, що „є важливим людям зрозуміти, що взаємини з Росією базуються на тому, куди вони прямують, співпраці з іншими особами в уряді та можливостях ще кращої співпраці". Державний секретар, вимінила ролю прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна та завважила, що його зустріч з віцепрезидентом Албертом Ґором 6-го лютого у Вашінґтоні буде „дуже важливою". На ній буде обговорюватися справа вершинної зустрічі президента Билла Клінтона і Б. Єльцина, котру заплановано на березень і на її думку ця зустріч відбудеться, незважаючи на стан здоров'я Б. Єльцина.

Крім того М. Олбрайт висловила свої думки на тему Китаю та його пропозицій щодо Гонґ Конґу, котрі мають забарвлення обмеження громадських прав, і уважає, що ЗСА не

(Закінчення на стор.3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПІДПРИЄМЦІ ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ПАРЛЯМЕНТУ

КИЇВ. — Спілка Малих і Середніх Підприємств звернулася до Верховної Ради України з проханням якнайшвидше ухвалити пакет законів з реформування податкової системи. У зверненні наголошено, що нинішня податкова система "щодня продовжує руйнувати виробництво і сферу послуг", що веде до збільшення числа безробітних і росту заборгованости із заробітньої платні. Автори звернення звинуватили українських парляментаристів у байдужому ставленні до необхідности створення законодавчих умов для виходу України з кризи. Вони наголошують на необхідності заборони державним адміністраціям вводити нові податки та на потребі підготови адресних програм розвитку малого бізнесу, створивши умови для розвитку приватизованих підприємств.

ДИПЛОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА СПРИЯЮТЬ РОЗВИТКОВІ ЕКОНОМІКИ

КИЇВ. — Амбасадор України в Індонезії Ігор Литвин під час зустрічі з журналістами зазначив, що реґіон південносхідньої Азії та Океанії є перспективним для розвитку співробітництва. За йогоі словами, компетенція недавно відкритої там амбасади України поширюється також на Сінґапур, Філіппіни, Австралію, Тайлянд і Маляйзію. Щодо Індонезії, то вона зацікавленна у партнерських відносинах з Україною. Потенціяли обидвох країн є доброю базою для налагодження плідних зв'язків. Вже в лютому передбачається підписати деякі двосторонні документи, зокрема міжбанківські угоди. Анбасадор України у Вірменії поінформував, що амбасада робить усе можливе для повернення українських товарів на вірменські ринки. Наступним кроком буде приїзд в Україну президента Вірменія Левона Тер-Петросяна. Щодо політичної ситуації у Вірменії, то вона перебуває під сильним тиском російських засобів масової інформації: відносини між країнами СНД висвітлюються під кутом зору російських зацікавлень, зазначив О. Божко.

А.БУТЕЙКО ПОІНФОРМУВАВ ПРО ЗАСІДАННЯ РАДИ ОБСЕ

КИЇВ. — Тут у Міністерстві Закордонних Справ України виступив на пресовій конференції заступник міністра Антон Бутейко, який розповів про перебіг пленарного засідання постійної ради Організації безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ). Зокрема зупинився на принципових підходах України до найактуальніших проблем сьогоденної Европи і на питаннях створення єдиного й неподільного простору стабільности та безпеки, зміцнення взаємодії між ОБСЕ та іншими міжнародними організаціями, зокрема НАТО. В ході засідання відбулося голосування для підтвердження леґітимности представників Білорусі в цій організації. Уповноваження підтверджено консенсусом, проте делеґація Росії після голосування заявила про свою незгоду з ухваленням цього рішення.

ПАРЛЯМЕНТАРНА КОМІСІЯ НЕ ПІДТРИМАЛА ПРОПОЗИЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — У Верховній Раді України депутатам роздано висновок Комісії із законодавчого забезпечення свободи слова і засобів масової інформації щодо пропозицій, надісланих 11-го січня Президентом Леонідом Кучмою з вимогою переглянути недавно ухвалений закон про висвітлення праці Верховної Ради та надати в цьому питанні рівні права усім гілкам влади. Комісія пропонує відкинути пропозицію Президента України як таку, що недостатньо вмотивована, підтвердити текст закону про порядок висвітлення праці Верховної Ради як такий, що "має загальнодержавне значення". Висновок підписано головою згаданої Комісії Віктором Понеділком, який представляє фракцію комуністів.

ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ ВИМАГАЮТЬ ВІДШКОДУВАННЯ

КИЇВ. — На сесії Верховної Ради України депутат Ярослав Кендзьор підтримав рішення Спілки українських політв'язнів звернутися до керівництва Росії з вимогою про відшкодування фізичної, моральної і матеріяльної шкоди українським політичним в'язням, які каралися в тюрмах і концтаборах Гулаґу. Головуючий у Верховній Раді Олександер Ткаченко запропонував депутатам підготувати відповідні пропозиції.

РОЗКЛАД СИЛ В ПАРЛЯМЕНТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

КИЇВ. — Тут на сесії Верховної Ради України Олександер Мороз повідомив, що депутат Левко Верахівський перейшов з групи "Конституційний Центр" до фракції Народного Руху України. На сьогодні розклад сил у групах і фракціях виглядає так: фракція комуністів — 86 депутатів; група "Конституційний центр" — 60; група "Аграрії України" — 39; група "Єдність" — 37; група "Незалежні" — 27; група "Реформи" — 29; фракція НРУ — 31; фракція соціялістів — 27; фракція "Соціяльно-ринковий вибір" — 25 депутатів; Міжреґіональна Депутатська Група (МДГ) 29; позафракційних депутатів — 25.

Відбулося засідання Українсько-американської комісії

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 25-го січня, Президент України Леонід Кучма зустрівся з уповноваженим Уряду З'єднаних Стейтів Америки (ЗСА) з питань співробітництва в галузі торгівлі та енерґетики Яном Каліцким, який прибув в Україну для участи в праці комітету з питань торгівлі й інвестицій в рамках Українсько-американської міждержавної комісії Кучма-Ґор.

Засідання Українсько-американської міждержавної комісії Кучма-Гор відбулося 24-го січня і на ньому обговорено ключову ролю інвестицій в економічному зростанні України. Я. Каліцкі зазначив, що нинішня діяльність комісії сприяє поглибленню стратегічного партнерства між Україною і ЗСА і що його надихає український реформістський пакет документів, спрямований на структурну перебудову економіки. Цей пакет, за словами Каліцкого, сприятиме надходженню західніх інвестицій в Україну, які в перспективі можуть досягти 5-10 блн. дол.

З метою усунення різних перешкод і поліпшення торговельних відносин між Україною і ЗСА комітет проводитиме реґулярні консультації та конференції, під час яких сторони звітуватимуть про стан виконання ними домовлень і вирішення різних проблем.

Для обговорення конкретних питань в галузях енерґетики та сільського господарства проведено окремі засідання спеціяльних груп. Особливого значення набули питання торговельного режиму та доступу на ринки обидвох держав. Виконавча рада розглянула питання, які викликають стурбовання української сторони, наприклад, надання Україні режиму найбільшого сприяння в торгівлі зі ЗСА на постійній основі, а не шляхом щорічного поновлення окремим актом Президента ЗСА. Україна зацікавлена в поширенні дії Генералізованої системи преференції на високоліквідні товари українського виробництва.

На пресовій конференції за підсумками праці українсько-американської міждержавної комісії виступили Я. Каліцкі, заступник міністра зовнішньо-економічних зв'язків і торгівлі Андрій Гончарук та амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Ґрін Міллер.

За словами Я. Каліцкого, для поглиблення економічної співпраці необхідно заохочувати не лише підприємства державного сектора, а й приватного. Крім того, економічні реформи мають активніше рухатися вперед. Він визнав, що результати економічних реформ в Україні є, але вважає, що треба усунути різного роду перепони на їхньому шляху. Особливо це стосується реорганізації та впорядкування податкової системи з тим, щоб вона сприяла інвестиціям і торгівлі.

А. Гончарук повідомив, що в лютому передбачається провести українсько-американські переговори з метою поглиблення співпраці в торгівлі.

ЗУСТРІЧ БУДЕ ВІДКЛАДЕНА

Київ. — Зустріч керівників держав СНД, перенесена на кінець січня, може не відбутися. Її, правдоподібно, буде відкладено на пізніший час, — повідомляє ТСН з посиланням на джерела, близькі до Секретаріяту СНД. Головною причиною перенесення зустрічі є хвороба російського президента Боріса Єльцина.

Моряки вправляють стріляння

Одеса. — 23-го січня вперше в історії військово-морських сил України на одному з полігонів у Чорному морі проведено зенітно-ракетне стріляння у повітряні цілі. Її успішно виконав малий протичовновий корабель "Луцьк". Раніше українські військові кораблі виконували тільки артилерійські стріляння по надводних та повітряних цілях.

Кілька днів тому закінчився оперативно-мобілізаційний збір керівного складу, під час якого проведено командно-штабну військову гру. Тепер кораблі виконують курсові завдання, що супроводжуються багаточисельними корабельними бойовими навчаннями.

В цьому навчальному році українські військові кораблі готуються взяти участь у шести військово-морських навчаннях багатонаціональних сил у рамках програми НАТО "Партнерство для миру".

Влаштували курси для миротворців

Німеччина. — Від 20-го до 25-го січня в школі НАТО, розташованій у німецькому місті Оберammергау, для держав-партнерів у Північноатлантійському оборонному союзі проводилися курси "Багатонаціональні сили". Навчання було зорганізоване з ініціятиви керівництва НАТО і передбачало підготову спеціялістів, які братимуть участь тільки у миротворчих діях.

З українського боку на курсах перебували представники Міністерства Закордонних Справ, Кабінету Міністрів, сухопутних військ та науково-дослідного центру генерального штабу Збройних Сил України.

Нагородили велику групу саперів

Одеса. — Командування Одеської військової округи зробило підсумки праці з розмінування в минулому році. За результатами діяльности 165 створених при військових частинах спеціяльних груп, знешкоджено 13,007 смертоносних предметів, серед яких 2,467 артилерійських набоїв, 1,042 мінометні міни, 221 ручних ґранат.

"Найврожайнішими" за кількістю небезпечних знахідок виявилися території Криму та Одеської области. Зокрема, в квітні минулого року група саперів під керівництвом капітана Ігоря Красоти в районі Ізмаїлу знешкодила майже 6,000 вибухонебезпечних боєприпасів. У вересні в Ананівському районі старший лейтенант Олександер Бойко зі своїми підлеглими зліквідували склад артилерійських набоїв у кількості 1,061 штук. Майже 6,000 вибухонебезпечних предметів знайдено в Малій Фортеці у Керчі.

За виявлені мужність і високу професійну майстерність командування Одеської військової округи нагородило та заохотило велику групу саперів.

У СВІТІ

НА ЗАКЛИК ПРАВОСЛАВНОЇ Церкви, котра тепер підтримує тих, що демонструють і виступають проти фальсифікації урядом вислідів місцевих виборів, на вулиці Беоґраду в понеділок, 27-го січня, знову вийшло маніфестувати понад 300,000 осіб. Спостерігачі кажуть, що це один із найбільших маніфестаційних маршів від Нового Року, коли то демонструвало понад пів мільйона осіб. Це, на думку спостерігачів, є доказом, що незважаючи на майже двомісячні маніфестації продемократичний рух має підтримку населення.

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО перуанські повстанці в суботу, 26-го січня, звільнили ще одного хворого закладника зі зайнятої ними резиденції японського амбасадора в Лімі столиці Перу, то покищо й надалі немає будь-яких познак для того, щоб сподіватися позитивного кінця цієї афери. Повстанці революційного угрупування Тупак Амару дальше вимагають звільнення з ув'язнення своїх побратимів і кожного дня підкреслюють, що здаватися не думають. Місцеві чинники чимраз більше турбуються станом 72 закладників, які є в руках повстанців. Офіційні чинники Червоного Хреста підтвердили, що звільнений хворий закладник, це генерал Гозе Рівас Родріґез, заступник шефа національної поліції Перу.

В АМЕРИЦІ

НЕДІЛЯ, 26-ГО СІЧНЯ, була дуже важливим днем для цілої країни, а зокрема для болільників американського футболу. У той день на „Супердом" стадіоні в Ню Орлінс відбулися XXXI змагання „супер бовл" за чемпіонат Крайової футбольної ліґи та чашу Вінса Ломбарді. Змагання відбулися між дружинами-переможцями заходу і сходу країни, „Ґрін Бей Пекерс" з Висканзин і „Пейтріотс Нової Англії" з Бостону. Чемпіонами стали вислідом 35 до 21 дружина „Ґрін Бей Пекерс". Президент Билл Клінтон телефонічно поґратулював переможцям.

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ ДВОХ років секретар Державного скарбу Роберт Рубін, на запити про американську валюту, завжди відповідав, що "сильний доляр, то найкраще для ЗСА". Одначе тепер, як вартість американського доляра значно зросла у порівнянні з японською єною і німецькою маркою, деякі економісти та фінансисти ставлять під сумнів твердження Р. Рубіна. Вони підкреслюють, що сильний доляр має тенденцію робити американські товари за кордоном надто дорогими, а закордонні товари в ЗСА багато дешевшими. Крім того вища вартість доляра робить закордонні країни для американського туриста більш привабливими, це все не є надто корисним для економічного ринку ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Б. Єльцинові дали два тижні на одужання

Драматичні події відбулися в Москві 22-го січня, де комуністи вдалися до чергової спроби усунути з посту Президента Російської Федерації Бориса Єльцина.

Запропоновану комуністами пропозицію про передчасне припинення уповноважень російського президента за станом здоров'я в російському парляменті підтримала група В. Жириновського і за неї проголосувало 229 парляментаристів, один утримався і 63 — проти. На знак протесту фракція націонал-демократів Росії в повному складі залишила засідання.

Після важкої операції серця Б.Єльцин ще у шпиталі почав займатися державними справами. У Кремль він прибув досить швидко і несподівано для всіх саме в той час, коли політична еліта почала кампанію пошуків нового кандидата на пост голови держави. Та невдовзі Єльцин захворів на грипу, а після неї — на запалення легенів. Генерал Алєксандер Лебедь запропонував йому зрезиґнувати з огляду на те, що хвороба затягнулася, а Росія потребує здорового й енергійного керманича.

Б. Єльцин пропозицію не прийняв і тоді в Державній думі ліві сили запропонували усунути його силою. В ході дискусій було вирішено призначити "незалежну медичну експертизу", а також заслухати в парляменті звіт лікаря Сєргєя Міронова, який лікує Б. Єльцина. Пропонувалося, що до отримання такої експертизи не варто виносити це питання на голосування. Навіть дехто з комуністів переконував колеґ, що це передчасно, бо Ґеннадій Зюґанов тепер не зможе отримати перемогу і тоді до влади прийде А. Лебедь.

Парлямент все ж проголосував і 229 голосами затвердив рішення про те, щоб узяти за основу запропонований проєкт постанови про передчасне припинення президентських уповноважень Б.Єльцина з огляду на його слабе здоров'я.

Та коли після цього треба було ухвалити проєкт постанови в цілому і поіменним голосуванням, то за нього проголосували тільки 87 депутатів. Утрималося п'ять і 102 парляментаристи проголосували проти.

Революції не сталося. Політичні коментатори назвали цю подію спробою антиконституційного заколоту та узурпації влади комуністами. Крім того, були заяви з боку президентського оточення, що коли б Державна дума ухвалила згадане рішення, то воно було б незаконним і президент Єльцин, згідно з конституцією, розв'язав би парлямент і призначив би нові вибори. Якщо на це не відважився б президент Єльцин, то його найближче оточенням допомогло б йому розв'язати парлямент, оскільки зацікавлене утриматися при владі.

Виглядає, що і самі російські парляментаристи це добре розуміли, тому й не ухвалили остаточного рішення, не відважившись виявити себе під час поіменного голосування. А, можливо, і не збиралися цього робити. Цілком можливо, що вони прагнули у передвиборчий час заявити про себе, але, щоб їх почули, треба було чимось збудити увагу громадськости. Всі розуміють, що тривала хвороба Єльцина не на користь справі, але розуміють і те, що прихід до влади Г. Зюґанова, Юрія Лужкова, Володимира Жириновського чи їм подібних могло б спричинити громадянську війну.

Протистояння однак ще не скінчилося і цілком можливо, що в першій половині лютого Державна дума знову внесе це питання до порядку денного. Адже боротьба за владу в Росії дуже загострюється і суперники Б. Єльцина рано чи пізно відкинуть обережність. Отже питання про перебування Єльцина на посту президента залишається відкритим.

Вірогідними перемісниками можуть бути голова уряду Росії Віктор Черномирдін, або генерал А. Лебедь. Останній недавно відвідав ЗСА, був запрошений, як приватна особа, сенатором Ротом на інавгурацію Б. Клінтона, пізніше відвідав Ню Йорк і зустрівся з Доналдом Трампом. Про що він з ним розмовляв не повідомлялося, але можна припустити, що Лебедь збирає гроші для своєї передвиборчої кампанії. Багато хто і в Росії, й за кордоном розглядають його як можливого кандидата на пост російського президента.

Під час короткої візити А. Лебедя до ЗСА журналісти не відставали від нього і він їх не розчарував. Його відповіді були короткими і конкретними, чим вигідно відрізнялися від відповідей багатьох совєтських і післясовєтських політиків.

Володимир Звіглянич

КИЯНИ МАЛО ЗНАЮТЬ ПРО НАТО

Поширення НАТО на Схід, заплановане на липень цього року, перебуває у центрі уваги політиків як країн-членів НАТО, так і потенційних кандидатів на вступ до цієї організації. Для України, яка перебуває на перехресті між країнами Центральної Европи, що прагнуть вступу, та Росією, що переживає „смутні часи" у зв'язку з непевним здоров'ям президента Боріса Єльцина та неясними економічними перспективами, проблема поширення НАТО є особливо нагальною.

Хто що знає?

Однак, незважаючи на важливість цієї проблеми, найбільш вражаючим результатом опиту громадської думки, проведеного фондом „Демократичні ініціятиви" у жовтні 1996 року серед киян (опитано 400 мешканців Києва) було те, що кияни знають дуже мало про НАТО та його діяльність. Лише 17 відсотків опитаних відповіли, що вони знають „багато" стосовно діяльности НАТО. Вражає відсутність бажання поширити знання про НАТО: лише 45 відсотків респондентів відповіли, що вони бажають знати більше про НАТО, тоді як 55 відсотків киян не виявили зацікавлення отримати більше інформації про діяльність цього оборонного союзу.

Відсутність знання про НАТО та його діяльність, однак, не завадила киянам висловити свою думку стосовно питань, включених до опитувальних бюлетенів. Перше запитання соціологічного дослідження повинно було допомогти оцінити сприйняття респондентами НАТО. Якщо 34 відсотків відповіло, що це є оборонний союз, то 21 відсоток висловився, що „агресивний військовий бльок". Ці відповіді корелювали з віком опитуваних (таб. 1). На додаток, українці та більш освічені виявили більшу готовність розглядати НАТО як оборонну організацію, ніж росіяни та менш освічені.

Цікавим результатом опиту було те, що респонденти вважають, що поширення НАТО, в цілому, є неминучим і переважно бажаним феноменом. Так, 40 відсотків киян підтримали вступ таких центрально-европейських країн до НАТО, як Польща, Мадярщина та Словаччина; 39 відсотків підтримало вступ Балтійських країн. Більшість респондентів вважають, що поширення НАТО на схід або збільшить, або не змінить европейську стабільність та безпеку (відповідно 28 та 26 відсотків). Разом з тим 22 відсотки були менш оптимістичні стосовно поширення НАТО та вважали, що це зробить Европу менш безпечною.

Вік як чинник відповіді

Залежність уявлення про НАТО від віку було легко передбачити. Кияни віком до 30 років виявили у чотири рази більшу, ніж у середньому, готовість підтримати поширення НАТО. Відповідно, люди старших поколінь, а особливо віком понад 55 років, стабільно були проти поширення, особливо моделі, яка б включала Балтійські країни. Освіта та національність також впливали на відповіді. Наприклад, етнічні українці та люди з вищою освітою виявили більш позитивне ставленне до поширення, аніж етнічні росіяни та менш освічені.

Ставлення до поширення НАТО, особливо по відношенню до України, є менш очевидним. Якщо 17 відсотків респондентів вважають, що негайний вступ України до НАТО є необхідним для України, то 25 відсотків думають, що вступ необхідний, але пізніше. Отже, 42 відсотки респондентів вважають, що членство України в НАТО є у тій чи іншим мірі бажаним.

З іншого боку, 21 відсоток киян вважає, що таке членство не є необхідним для України, 36 відсотків затрудняються дати чітку відповідь, ілюструючи невпевненість стосовно цього питання.

Вік виявився важливим чинником, що визначив відповіді на питання про членство України в НАТО. Молодші за віком кияни, як показано у таб. 2, виявили більшу схильність до підтримки НАТО; респонденти середнього віку виявили більше сумнівів стосовно цього, але в цілому підтримали цю ідею; а люди старшого покоління виявили негативне ставлення до ідеї вступу. Зі зростанням віку зростає і кількість тих, хто відповідає „не знає" на це запитання.

Підтримка членства України збільшилася за останній рік. На запитання, „яким є найкращий варіант безпеки для України", число тих, хто відповів „членство у НАТО", збільшилося на 12 відсотки між жовтнем 1995 та жовтнем 1996 року (таб. 3)

Разом з тим є очевидним, що багато киян не мають чіткої думки стосовно варіантів безпеки для України. Більшість опитаних або не знають як відповісти, або не мають чіткого уявлення, про що йдеться. Лише більшість тих, хто має вищу освіту, обрали варіант інший, ніж „важко відповісти". Як виявляється, велика частина населення України є погано поінформована стосовно НАТО та її діяльности. Не виключено, що таке ставлення спричинене впливом російських засобів масової інформації, серед яких переважає негативне ставлення до НАТО та плянів її поширення на схід.

Результати опиту показали, поперше, що українське населення потребує більше інформації про НАТО. Це стосується як діяльности українських засобів масової інформації, так і самого НАТО, який має посилити свій інформаційний вплив на громадську думку в Україні.

Подруге, дослідження продемонструвало сприйняття киянами поширення НАТО на Схід. З'ясувалося також, що більшість з тих, хто висловив якесь ставлення до цього, позитивно наставлені до ідеї поширення. Разом з тим, ці результати мусять розглядатися у контексті того, що 67 відсотків респондентів виявили дуже малу (або ніякої) обізнаність про НАТО та його діяльність.

Таб. 1. Вік та сприйняття киянами НАТО (%)

Вірогідні відповіді	30 років	30-54 років	55 років
НАТО — оборонний альянс	37	36	26
НАТО — агресивний військовий бльок	7	24	35

Таб. 2. Вік і ставлення киян до членства України в НАТО.

Вірогідні відповіді	Усього	30 років	30-54 роки	55 років
Так, якнайскоріше	17	24	15	13
Так, але пізніше	25	23	31	13
Ні за яких обставин	21	8	26	31
Важко відповісти	36	45	27	44

Таб. 3. Динаміка ставлення киян до варіантів безпеки для України.

Вірогідні відповіді	Жовтень 1995	Жовтень 1996
Членство у НАТО	20	32
Військовий союз з СНД	15	13
Невтральний статус	24	20
Важко відповісти	41	35

Мирослав Семчишин

„Лицар української сценічної культури"

(Творчий шлях Валеріяна Ревуцького)

II

Взоруючись на західньоевропейських театральних зразках, Л. Курбас рішуче відходить від літературного театру до театрального, у якому слово, жест, музика, світло, фарба творять суцільний ритм вистави та викликають особливе враження. І так геніяльний Курбас (уродженець Галичини) зі своїм „Березілем" творив новий напрям чи стиль в українському традиційному театрі. Він створив теж нову школу, виховав десятки нових акторів, і вся ця Курбасова епоха стала великим вкладом в українське театрознавство. У цих же роках на літературній сцені України передове місце займає великий український драматург Микола Куліш, і ці дві передові постаті українського відродження разом з розгалуженим видавничим і літературним рухом творять вийняткову епоху в нашій культурі. На початках 30-их років це українське відродження розгромлено, за загальноприйнятим терміном, „відродження розстріляно", всі його корифеї-творці заплатили своїм життям.

Цій важній культурній справі театрознавства присвячено чимало публікацій, статтей; але тим, що найбільш ґрунтовно і глибоко прослідив цей творчий рух та всесторонньо його вивчив, посвячуючи цій великій праці чи не півстоліття свого життя, був Валеріян Ревуцький. Він народився в 1911 році в селі Іржавець на Полтавщині (сьогодні Чернігівська область) в сім'ї культурного діяча, фолкльориста і музикознавця Дмитра Ревуцького, що був братом відомого композитора Левка Ревуцького. Був це старовинний козацький рід, а історичному Іржавцеві присвятив Шевченко одну із своїх поем. Закінчивши у 1935 році технічні студії, „за покликом душі" поступив на студії акторської гри в Театральному інституті Київського Університету, а продовжував у Московському інституті театрального мистецтва. Був, отже, одним з перших, що здобув високу професійну освіту, якої в тих часах в Києві не можна було здобути. Але ради кар'єри не залишився у Москві, вертається в Україну і тут, у Київській консерваторії, викладає деякий час історію українського театру, організує молодечий театр. Та все це тривало недовго. У 1941 році пережив вбивство совєтською підпільною аґентурою свого батька і мачухи. Німецька окупаційна влада закриває консерваторію і, серед безвиглядних обставин, він рішається покинути Київ та разом з іншими київськими родинами у 1943 році прибуває до Львова. Тут деякий час в Театральній Студії, під керівництвом колишнього актора з „Березіля" Йосипа Гірняка, має змогу викладати історію світового театру.

На еміґрації, спершу в Австрії, згодом в Італії, (у Римі, 1946 року) непевний за своє дальше життя, вирішує поступити добровольцем до Дивізії „Галичина" і разом з нею, як полонені, переїздить до Англії, а після звільнення дивізійників з полону йому пощастило в 1950 році еміґрувати до Канади.

Там починається черговий і успішний період його нового життя. Після чотирьох років студій він став аспірантом славістичного відділу Манітобського університету, де захистив кандидатську працю про драми Миколи Куліша. В роках 1960-76 був професором слов'янського відділу університету Британської Колюмбії у Ванкувері, згодом, три роки, — університету Вікторії. Як пенсіонер, тричі відвідував Україну, був учасником фестивалю у честь Л. Курбаса у Харкові, кожен раз навідувався до Іржавця, де його вітали як рідного.

Творчий дорібок В. Ревуцького імпозантний. Він справді подивугідний як з погляду кількости, так і якости його творчого труду. Довгі роки був він співредактором театрального відділу Енциклопедії Українознавства, т. II, і написав, здебільша самостійно, а частинно при співпраці інших, 400 гасел на тему українського театру, театральних діячів тощо. Продовж довгих років його статті друкувались у періодиках української преси, його матеріяли на тему театру зачитувались в радіовисиланнях в „Радіо Свобода," Міжнародного радіо Канади.

Найважніший здобуток його творчого життя — це його книжки. За останніх 40 років появилось їх п'ять: „П'ять великих акторів української сцени" (Париж, 1955), „Нескорені березільці" (Ню Йорк, 1988), „Лесь Курбас у театральній діяльності і в оцінці сучасників" (Торонто, 1989), у 1993 році в Пряшеві вийшов „Нарис історії українських театрів Закарпатської України до 1949 року" авторства Ю. Шереґія (співавтор Василь Маркусь) вступна стаття і редакція В. Ревуцького. У 1955 році, заходами видавництва Маріяна Коця (Київ–Харків–Ню Йорк) вийшла чергова книга Ревуцького „В орбіті світового театру", присвячена талановитому майстрові сценічного мистецтва Володимирові Блавацькому.

Книга про „Нескорених березільців" присвячена видатним учням Курбаса: Йосипові Гірнякові і його дружині, славній акторці Олімпії Добровольській. Вони, в умовах совєтських таборів і в роки німецької окупації України та в нелегких умовах еміґраційного життя в Німеччині і Америці, утверджували Курбасову систему акторського перетворення та його режисерських і педагогічних принципів. Книги про Леся Курба-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Концерт співачки з України в Ню Йорку

Одна зі солісток-сопранів (драматичних) столичної опери в Києві, Лідія Бичкова, вирішила виступити зі своїм індивідуальним концертом для української публіки. Вона називає себе співачкою Національної Опери України, а нам відповідала б куди краща і доцільніша назва: Українська Національна Опера. І ми віримо, що з бігом часу Київ цією саме назвою гордитись буде.

Л. Бичкова

Самий концерт намітив улаштувати Український Музичний Інститут Америки в Народному Домі 5-го грудня 1996 року. Однак через адміністраційні недоречності концерт було перенесено до залі Державницького фронту. Акомпаньював на фортепіяні співачці досконалий піяніст Тома Гриньків. Він знаний і цінний ще і тим, що хоч нашого рідного походження аж із третього покоління, та у своєму репертуарі має він більше українських композицій, як наші піяністи — уродженці України. Оті наші композиції виконує він успішно по Америці. Одна з них — це прекрасна „Соната г-моль" Л. Ревуцького (хто її грає з наших піяністів?). А ще важливіше, він бо здивував одного разу всіх, виводячи в Ню Йорку цілісно унікальний фортепіяновий твір Людкевича: „Елеґію" (хто в Україні гідний почванитися досі цим же?). Таке подвижництво належить інколи пригадати.

Першою точкою виступу співачки була пісня Баха-Гуно „Аве Марія" (по-латині), в якій слухачі мали нагоду ствердити, що голос її драматичного засягу з набутим досвідом в ділянці сольоспіву. В арії з ораторії Гендля „Месія", по-англійськи, ще не виходить дикція. По двох античних аріях Скарлятті й Перголезі для розспівання, зовсім приємливо випали дві відомі і вдячні німецькі пісні: „Присвята" Шумана й „Відданість" Р. Штравса. Арія з опери Пуччіні „Тоска" рисковний і небезпечний спів; а арія арій „Миру, миру" („Паче, паче") з опери Верді „Сила призначення" — одна з найкращих і найвдячніших, але і одна з найвимогливіших композицій під кожним оглядом. Що не вдалося співачці тут, то високі тони, звані по-італійськи „акути". Головно протяжне кінцеве високе „б" (сі-бемоль), яке коронує екстазність закінчення арії. Може тут заважило хвилювання і пересердя співачки в підземці, що задержалась і не їхала дальше довший час. В першій частині програми кращим успіхом увінчалась друга арія графині з опери Моцарта „Фігарове весілля".

Другу частину концерту започаткували релігійні пісні. Хоч одна патріотична пісня у концерті теж була б придалася. Дивне явище, що в перші роки незалежности України було на концерті співачок чи співаків може аж забагато патріотичних співів. Тепер їх майже не доводиться почути. Бо коли йдеться про „Запорожця за Дунаєм", а він був у програмі, то ще цар дав дозвіл на нього, адже люди повертали в московську кормигу. Отож з релігійних співів прозвучали ще „Аве Марія" Сеневицького та „Аве Марія" Гнатишина. Ця друга — новинка для автора цих рядків. Вона викликала глибший відгук у душах слухачів, про що засвідчували густі оплески. Дальше зібрані вислухали ліричну Оксану із „Запорожця" і поза програмою — „Ой казала мені мати". Справді добре було почути майже невідому арію з опери А. Вахнянина „Купало". Чомусь бо її майже ніхто не співає ще й тепер. А воно дійсно шкода. Московський окупант навіть на платівку наспівати не допускав її. А сама арія Одарки „Нема мені порадоньки" — зворушлива, задушевна.

Ще додала співачка два відомі народні козирі „Ой джигуне, джигуне" й „Ой не світи, місяченьку". Ця остання мусить чомусь знайтися хіба у кожному сопрановому концерті, принаймні на „біс". На закінчення виступу, як згадано вже, знайшлось у програмі співачки „Владико неба і землі" із „Запорожця". Очевидно без хору, який являється тут підставою. Все таки найкращою точкою концерту остала пісня Г. Майбороди „Запливай же, роженько весела", яку співачці пощастило вивести найпереконливіше і найуспішніше, як інтерпретаційно, так і голосово. Тут бо і фортепіян перебрав вагому ролю мельосу, яку блискучо видвигнув Гриньків своїм супроводом.

Співачка задумує працювати деякий час в Америці. Значить, в Україні теж і в музично-оперовій ділянці не багато праці, а головно місячних платні. І якже ж тут співати голодному? Україно, кво вадіс?

Володимир Сіренко

Ми будемо боротись

Ми знали стільки крови, стільки болю
на нашій Богом посланій землі.
Нам обіцяли рай, але неволю
несли поляки, турки, москалі.
А ми, прості й довірливі, як діти,
братались з катами усіма.
І добратались. Правди ніде діти:
ми наче є — і наче нас нема.
І все ж ми є. І є у нас Держава.
Кончук на займе більше наших спин.
Як під загрозу стануть воля й слава,
ми кинемось до зброї, як один.
Ми будемо боротись. І чужинець
під наше небо рабство приведе,
лише коли останній українець,
обнявши Україну, упаде.

М. Олбрайт...

(Закінчення зі стор. 1)

повинні присвячувати тому надто багато уваги. На її думку Китай повинен собі усвідомити, що Гонґ Конґ після 1-го липня 1997 року буде в розумінні торгівлі, дуже важливим вікном у світ і повинен залишитись у цьому аспекті цілком свобідним. Вона також уважає, що ЗСА не повинні обмежувати своїх взаємовідносин до одного будь-якого питання — чи буде це справа людських прав, чи торгівлі. Коли мова про Китай, то він у багатьох інших важливих ділянка співпрацює з Америкою і це є дуже важливим і корисним для ЗСА.

„Лицар...”

(Закінчення зі стор. 2)

са, березільців і Блавацького об'єднує одна спільна тема — Березіль. У всіх них Курбас всеприсутній, він епіцентр новітнього мистецтва сцени. Таким же духом пройнята книга про В. Блавацького, який в умовах польської та німецької окупацій став палким послідовником Курбаса в Галичині. Автор наголошує на тому, що школа, набута Гірняком з Добровольською і Блавацьким у Леся Курбаса, була збагачена знайомством з західньоевропейським і американським театром, але їхні мистецькі досягнення були б неможливі без власного глибокомистецького обдарування. Вони довели своєю працею в театрі, що українська театральна культура є невід'ємною частиною світового театру.

РОСІЯ МАЄ ПРОБЛЕМИ зі своєю космічною програмою через брак фінансів, і тому залягає у своїх зобов'язаннях щодо розпочатого проєкту міжнародної космічної станції, а це на думку деяких знавців загрожує цілому проєктові. Російський модуль є центральною частиною заплянованої космічної станції, спорудженням котрої займається 15 країн і її кошторис виноситиме 50 блн. дол. Спорудження цієї космічної станції має на меті символізувати та плекати східньо-західний договір нової ери. Крім того, це є важливою частиною політики Уряду президента Билла Клінтона стосовно Росії.

КЕРІВНИКИ ОБИДВОХ політичних партій сподіються, що дана спікерові Палати Репрезентантів догана за переступлення ним етичних правил, стане якщо не об'єднуючим в думках чинником то бодай стимулом до взаємовирозуміння. Перше випробування їхньої теорії буде можна завважити вже у четвер, 30-го січня, коли президент Билл Клінтон запропонує Конґресові до схвалення державний бюджет. Аналітики уважають, що цього разу бюджет буде мати спокійніше прийняття, як попереднього року, коли його республіканці категорично відкинули ще поки він був переданий для схвалення.

Підсумки праці 83-го Відділу СУА в Ню Йорку

Праця українського жіноцтва, згуртованого в одній з наших чисельно найбільших організацій діяспори, а останнім часом відновленої в Україні, на жаль, дуже часто залишається не признаною загалом ширшого громадянства. Треба з жалем ствердити, що праця наших громадських організацій є назагал послаблена, з огляду на мінімальний доплив молодих сил. Тим більше треба з подивом оцінити працю українського жіноцтва, яке, хоч з поменшеним числом членства, віддає свою дуже корисну працю громаді в діяспорі і в Україні. Не легко приходить добиватися жінкам з дальше віддалених частин міста на сходини чи імпрези Відділу, але вони переборюють перешкоди.

83-ий Відділ СУА є одною з тих клітин, в якій зорганізовані жінки (з яких велика частина заангажована не лише в Окружній і Головній Управах СУА, але і в інших громадських організаціях) ревно сповняють свій обов'язок жінки-українки власне у Відділі, співпрацюючи спільно довгі роки серед близьких знайомих.

Підсумовуючи працю Відділу, треба звернути увагу на прелеґенток програми його культурно-освітної референтури. До цьогорічних ще не згаданих в пресі, імпрез, які координує Олімпія Роговська, відносимо доповідь членки Відділу Лідії Черник з нагоди 10-річчя Чорнобильської трагедії. Черник знана вже українській громаді з преси. Вона є референткою суспільної опіки Головної Управи СУА, і не тільки дбає про гуманітарну і медичну допомогу для старших віком і хворих, але присвятилася допомозі жертвам чорнобильської трагедії. Щоби бути близько потребуючих жертв, Л. Черник не завагалася відвідувати враз з іншими членами Комісії вражені радіяцією місця, де проживають жертви вибуху.

Крім інших членок зорганізованої допомоги ревно трудиться теж активна членка 83-го Відділу Анна Рак. Як касирка згаданої Комісії, вона слідкує за пожертвами, переводить їх через касу та передає листи з іменами жертводавців до „Нашого Життя”. При допомозі прозірок з поясненням Ліда Черник передала докладний образ великого вкладу праці своєї та інших членів Комісії, в склад якої входить теж голова Головної Управи СУА Анна Кравчук. При допомозі д-р Христини Сливоцької — фахівця діягностики магнітного резонансу — закуплено томограф (МРІ) для лікарні в Києві, чотири апарати для аналізів до лябораторії дитячої спеціялізованої лікарні у Львові та фіброгастроскоп для дитячої лікарні в Трускавці (Джерело), де щороку лікується майже 6,000 дітей, головно жертв Чорнобиля. До закуплення згаданих апаратів СУА причинився сумою майже 500,000 дол.

Членка Відділу, його музейна референтка та активна діячка Пласту й інших організацій Леся Юзенів підготувала доповідь про сучасну поезію в Україні, відчитуючи враз із членкою Відділу Ромою Шуган ряд віршів, поміщених в „Літературній Україні”, та із збірки „Анатології поезії” за 1995 р. На окремих сходинах, присвяченим матерям, Л. Юзенів розповіла про важку долю жінки під час Другої світової війни та еміґрації і прочитала новелю „Дим” із збірки Уляни Любович „Розкажу вам про Казахстан”.

З цікавою і актуальною темою: „Здоровий харч — здорові серця” виступила д-р Оля Шевчук О'Квін. Д-р Оля Шевчук-О'Квін — молода професіоналістка, яка закінчила школу св. Юра, активна пластунка, членка хору „Думка”, після осягнення ступеня бакалавра з антропології і природничих наук та маґістра з ділянки харчування на Колюмбійському університеті й докторату в Корнел університеті здобула ще освіту з психології та працює над докторатом клінічної психології. Д-р О. Шевчук О'Квін відкрила свою приватну практику в справах консультації відповідного харчування і психологічного наставлення людини до здоров'я.

На світлині: Члени 83-го Відділу СУА під час зустрічі з фолкльористом Юрієм Яцківим зі Львова (перший ряд, другий праворуч).

Коли на сходини Відділу завітав чи не наймолодший (бо лиш 24-річний) із чисельної групи прелегентів музикознавець-фолкльорист з України Юрій Яцків, була для всіх присутніх чимала приємна несподіванка. Пригадалася історія музичної творчости наших славних композиторів М. Лисенка, О. Нижанківського, К. Стеценка, Ф. Колесси та багатьох інших, які писали свої кантати та музичні твори, користуючись зібраними по наших селах народними мелодіями. Юрій Яцків відбував свої музичні студії у Львівському Музичному Інституті, а відтак працював в лябораторії фолкльористики при згаданому Інституті. Він поділився з присутніми звукозаписами пісень близької для нього Бойківщини, передаючи зворушливі картини різноманітности жанру. Зараз готується стати аспірантом Київської Консерваторії. Обширне інтерв'ю, в якому талановитий фолкльорист розповів про свою діяльність, було на сторінках „Свободи” у вересні ц. р.

В жовтні була добра нагода ознайомити присутніх з відеозаписом депутата Верховної Ради України Ярослава Кендзьора про прийняття Конституції України. Відбулася теж традиційна „гарбузова” вечірка Відділу — розвагова імпреза під проводом Наталії Думи на чолі Комітету членок.

В грудні відбулися загальні збори Відділу, які пройшли в гармонійній товариській атмосфері. Збори провадила предсідниця Лідія Черник, секретарювала Леся Юзенів. На зборах була присутня голова Окружної Управи Леся Кіршак, яка привітала членок з великим признанням для їх і їх голови праці. Звіти поодиноких референтур Відділу віддзеркалювали докладно засяг праці їх діяльности. Всі референтки вив'язалися зі свого завдання дуже гарно. Докладні протоколи, листи кореспонденції, прецизно вичислені суми в звіті касирки, пильні спроби організаційної референтки приєднати нових членок, смачні перекуски, які приготовляла господарча референтура, були доказом активної участи в праці Відділу членок Управи.

Праця музейної референтки включала придбання вишивок до крамнички музею; стипендійна акція полягала на придбанні спонзорів та наладнання контакту; виховна — віддану працю для світлички, якою опікується Відділ. Суспільна референтура включала висилку 6 пакунків з одягом через фірму „Дельта” членки Дарія Гензи до Луганська, допомогу бабусі, монахині в Польщі і дітям в Юґославії (650.00 дол. від спонзора), оголошення в „Свободі”, „Українському Тижневику”, увага для хворих членок та залишених в смутку, як теж з нагоди радісних оказій. Для преси були підготовлені матеріяли, включно з докладним звітом праці до Конвенційної книжки СУА. Голова Відділу Ірена Чабан у своєму звіті висловила подяку всім членкам Управи за співпрацю для добра Відділу. Після уділення абсолюторії головою Контрольної Комісії Стефою Косович, яка з признанням відзначила ведення книжок і протоколів та листів, збори вибрали ту саму Управу. І. Чабан погодилася відбути ще одну каденцію як голова 83-го Відділу. Під час попередніх трьох каденцій крім координування праці референтур І. Чабан брала участь в праці Округи, репрезентувала Відділ на відзначеннях 75-ліття УВУ, 20-ліття Українського Музею, 10-ліття 113-го Відділу; враз з чотирма репрезентантками брала участь Відділу у XXIV Конвенції СУА в Філядельфії. Вона також нав'язала контакт та передала допомогу від Відділу музеєві ім. Л. Українки в Ялті, започаткувала акцію збирання книжок до висилки в Україну за посередництвом Шкільної Ради. Для цього створено Комітет з членок Відділу — Лесі Юзенів, Катрі Червоняк і Ірени Мокрівської. В своїм заключнім слові голова подякувала членкам за довір'я і співпрацю, особливо заступниці голови Ірені Мокрівській за велику допомогу та впровадження в структуру СУА.

Кожна членка СУА може гордитися досягненням цієї заслуженої організації, бо завдяки її праці — починаючи від випікання печива, вареників, голубців до організування базарів, доповідей, імпрез, світличок — це заслуга працьовитих рук та посильного інтелекту української жінки і матері в діяспорі.

Ольга Гаєцька

ПОДЯКА

Сьогодні ми шлемо вам не просто слова вдячности й подяки, — ми від всієї душі, від всього серця висловлюємо найщиріші слова подяки. Ми дякуємо Господу Богу, що послав вас нам на поміч у цей скрутний час. Якби не ви, якби не ваша і благодійність і організаційна діяльність у наданні допомоги дітям-сиротам, ми б самі ніколи не змогли залучити стільки благодійників, не змогли б усіх дітей до зими вдягнути в теплі речі. Спасибі вам усім!

Грошеві пожертви:

	150 дол.	Любомира Коцур;
по	100	Ада Кулик, Ярослав Семків, Український Народний Дім-Лорейн, д-р Олег Снилик, Е. Держко, Орися Марків, Михайло і Ксеня Боївка;
	55	Олександер Кобаса;
	30	Софія Андрушків;
по	25	Осип Винницький, Ольга Бульба, Святослав і Надя Цибрух, Богдан і Л. Кутний, Глікерія Слабіцька, Ольга Данилевська;
по	20	Наталія Гаврилюк, Ірена Чуміловська, Дарія Будна, М. Луппо;
	10	Марія Лоґуш.

Дуже прошу через газету „Свобода" висловити від нас подяку таким благодійникам: Маріян і Іванна Коць, Леся Сененко, Катруся Коць, Федір Трусевич, Тетяна Рішко, Гриць Ріпа, Василь Кец, Оля Матула, Ярослав Панчук, Стефа Палюх, М. Крижанівський, (а може Крижанівська), Олег Шилик, Зоя Луценко, Віра Різванюк, А. Слободян, Дисон Дубіл, церква св. Марії-Філядельфія, Стефанія Лаба, М. Ясінська.

А ще прошу висловити подяку нашим благодійникам, які вже два роки підтримують дітей-сиріт, дуже щедро їм допомагають: Маріян та Іванна Коць, Михайло Мандибур, Лариса Журавель, Ніна Булавицька, Іван та Ольга Петрончак, Олександра Кочман.

Ми ніяк не можемо звикнути, що в кожному листі, ті хто нам допомагає і сам заслуговує слів подяки, — дякують, благословляють нас за те, що ми опікуємось своїми дітьми. Дякують, що ми працюємо з ними, що виховуємо в українському дусі, в любові до України. Нам це не тільки приємні слова, вони надають нам сил і віри, адже не так часто почуєш ці слова в себе дома... Віримо в кращі часи, разом переборемо труднощі, адже наша Держава ще дуже і дуже молода і не все в ній ладиться так, як хотілося б. Треба перетерпіти задля майбутнього України, адже нашим батькам і дідам лиха діставалося набагато більше, але вони вірили і мріяли про вільну і незалежну Україну. Наш святий обов'язок — зберегти її.

Якщо є змога і надалі надсилати речі, взуття, іграшки — будемо вдячні. Нашим дітям у велику радість відчувати себе не одинокими, бачити, що є багато добрих людей, які про них піклуються.

Перед відправкою, я зачитую кожного листа на загальношкільній зустрічі перед дітьми і співробітниками і в нашій школі про всіх вас добре знають.

До побачення.

Писав листа від усього колективу дітей і вчителів — директор **Андрій Олексійович Тупиця**.

343400 Україна, Донецька обл.
Артемівськ, вул. Чапліна 1,
Школа-Інтернат ч.1.

Грошеві пожертви просимо слати до
Selfreliance Orphan's Fund a/c 967176
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07306.

КУРІННА СТАРШИНА 8-го КУРЕНЯ ім. ГРИГОРА ОРЛИКА
ділиться зі своїми членами, всім Пластовим Братством та українською громадою сумною вісткою що 12-го січня 1997 р. відійшла на Вічну Ватру членка-основник Куреня

бл. п.
пл. кер.
НАТАЛІЯ МАСЮК

Курінна Старшина з усім членством висловлює щире пластове співчуття синові Юрієві з родиною, дочці Лесі з родиною та ближчій і дальшій родині.

Заупокійну СЛУЖБУ БОЖУ в сороковий день після відходу від нас покійної Наталії, відслужить член і капелян Куреня о. крилошанин Ярослав Шуст в Пармі, Огайо.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ
2-го лютого, 1997 р.

Чикаґо, Ілл. Загальні збори 399-го Відділу УНС „Леви“ відбудуться о год. 12:30 по пол. в домівці „Левів“ 2353 W. Chicago Ave. В програмі звіт Управи Відділу, вибір нової Управи та обговорення праці на біжучий рік. Членів Відділу просимо про численну участь. За Управу: Василь Камінський, голова, мгр Роман Б. Припхан, секретар.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

В. ПУСТОВОЙТЕНКО ПРО ПІДГОТОВУ ФУТБОЛІСТІВ В УКРАЇНІ

Недавно газети „Молодь України” і „Український Футбол” провели „пряму лінію” з президентом Футбольної Федерації України, він же міністер Кабінету Міністрів — Валерієм Пустовойтенком. Впродовж двох годин зацікавлені прихильники футболу телефоном завдавали питання Пустовойтенкові, на які він давав відповіді. Більшість питань зводилася до загальної ситуації цього спорту в Україні, особливо справи реперезентації, що все ще має можливості закваліфікуватися до фінальних ігор за чемпіонат світу, які відбудуться в 1998 році у Франції.

Ряд любителів футболу ще раз запитували з тривогою про втечу кращих футболістів за кордон.

Відповідаючи зацікавленим, Пустовойтенко, між іншим, сказав: „Для загального піднесення рівня українського футболу робляться намагання відновити резерви покищо в професійних клюбах, це також буде один з етапів піднесення українського футболу на якісно новий рівень.

Важливим для збірної в часі її підготови до кваліфікаційних ігор за чашу світу є організувати товариські зустрічі зі сильними суперниками. Хоч досить важко, адже провідні репрезентації европейських країн мають затверджені пляни зустрічей на декілька років уперед. Але ми не сидимо, склавши руки. Недавно ми отримали запрошення взяти участь в турнірі в Альжирі, де крім України візьмуть участь збірні Франції, Німеччини, Еспанії та клюб ‘Барсельона’. А щоб таких запрошень не бракувало, необхідно піднімати рівень українського футболу”.

Говорячи про „втечі” кращих футболістів за кордон, Пустовойтенко сказав: — „Футболіст сам має вирішувати, за який клюб йому виступати. Щоб залишити кращих в Україні, необхідно створювати їм гарні умови тут. Ми уважно стежимо за юним поколінням футболістів. Прийняли рішення про фінансове поліпшення харківського, київського та луганського інтернатів.

Працюємо над організацією представницького міжнародного турніру, що мав би відбутися в День Незалежности України в 1997 році. Цим самим хочемо зробити подарунок мільйонам, любителям цього спорту в нашій країні.

Згідно з інструкцією Европейської федерації футболу, в якій подається обов’язок зробити реконструкції стадіонів (в іншому випадку не дозволяється проводити міжнародні зустрічі), ми створили наглядову раду спортового комплексу ‘Олімпійський’, яка розгляне проблеми утримання й дальшого розвитку споруди. Звичайно, головна проблема — це фонди. Тому готуємо проєкт указу Президента про надання пільг державним та комерційним структурам, які підтримують спорт. До 1998 року плянуємо переобладнати трибуни, змінити дерев’яні лавки на індивідуальні пластикові крісла. І дай нам Бог дожити, щоб на цьому стадіоні відбулися Олімпійські Ігри”.

Остаточно Пустовойтенко поінформував, що Футбольна Федерація України заключила контракт з фірмою „Пума”, яка відтепер продовж чергових п’ятьох років буде забезпечувати збірні дружини України одностроями безкоштовно. Крім того „Пума” погодилася дати й спонзорський внесок, що піде на розвиток дитячо-юнацького футболу. Крім „Пуми” за цей контракт змагалися теж фірми „Адідас”, „Найкі” і „Льотто”. Вибрано „Пуму”, яка запропонувала найвигідніші умови.

Є ЗРУШЕННЯ НА КРАЩЕ

ФІФА опублікувала листу кваліфікацій репрезентацій країн світу за підсумками 1996 року. Згідно з тією листою Україна піднялася на 12 сходинок вище і тепер посідає 59-те місце. Як для України це не дуже ще втішне місце, але радує зрушення з компромітуючого 71-го місця. Поворот В. Лобановського в Україну, посилені заходи президента Федерації В. Пустовойтенка і ряду тренерів дають надію на дальший ріст кляси цього спорту в Україні, який, як відомо, є спортом число 1. В першій трійці нової листи-клясифікації є Бразилія, Німеччина і Франція.

УСЦАК СПРИЯЄ АКТИВНОСТІ ГІМНАСТИЧНОГО КЛЮБУ ІМ. ЛІЛІЇ ПОДКОПАЄВОЇ В ДОНЕЦЬКОМУ

Як ми вже повідомляли раніше, УСЦАК задержує конто Відродження Спорту в Україні відкритим, з якого по можливостях сприятиме цим проєктам в Україні, які робитимуть намагання виховувати майбутніх репрезентантів держави в національному дусі, гордих за рідну мову, державну символіку.

Досі після Олімпіяди в Атланті УСЦАК підтримав шаховий турнір у Львові, юних саночників, членів юнацької збірної України зі Львова, журнал в Києві „Старт”, який промощує шлях українізації спорту в Україні, і, врешті, новостворений гімнастичний клюб ім. Лідії Подкопаєвої в Донецькому, де будуть виховуватися нові, юні гімнасти тієї досить зрусифікованої области. Управа УСЦАК запрошує любителів українського спорту, особливо тих, що бажають сприяти українізації спортових кадрів в Україні, висилати свої пожертви на Фонд Відродження Спорту в Україні, проєкт: USCAK—L. Podkopayeva, 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

Імена жертводавців будуть подані в українській пресі. Підтримуймо українізацію спорту в Україні!

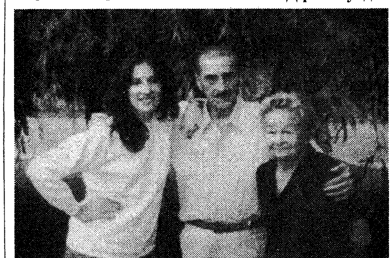
О. Т.

У світлу пам’ять проф. Б. М. Боярського

Із синівською пошаною і любов’ю згадуємо нашого незабутнього гімназійного вчителя св. п. Богдана Мирослава Боярського, який вчив нас у гімназії „Рідної Школи” ім. М. Шашкевича в Чорткові. Мабуть, він один з останніх учителів відійшов від нас у вічність.

Помер він 28-го листопада 1995 року після короткої і важкої недуги на 87-му році свого трудолюбивого життя. Він не мав своїх дітей, тому любив нас, гімназистів, як своїх дітей, та тішився нашими успіхами, а сумував нашими втратами під час Другої світової війни.

Народився він у 1908 році в селі Новосілка Костюкова, Заліщицького повіту, Тернопільської области у священичій родині Боярських. Батько його був добрим священиком-патріотом і громадським діячем, за що був арештований і розстріляний большевиками в 1941 році. Мати була вчителькою та авторкою поезій і оповідань з життя галицької інтеліґенції, які друкувалися в „Зорі”, „Ділі”, альманасі „Перший вінок”, в антології „Акорди”, „Українська муза” та інші.

Св. п. д-р Б. М. Боярський (посередині) з дружиною св. п. Ізидорою (справа) і з внучкою Ю. Полянського.

Молодий Богдан здобув середню освіту в українській гімназії „Рідної Школи” ім. М. Шашкевича та в Академічній гімназії у Львові, де в 1926 році склав іспит зрілости.

Опісля студіював філологію та фізичне виховання в польському університеті у Познані, а згодом ще доповнив вищі студії фізичного виховання у Варшавському центральному інституті.

Під час своїх студій старався організувати культурно-освітнє життя у рідному селі.

Після закінчення студій почав учителювати, як тіловиховник, у нашій гімназії „Рідної Школи” ім. М. Шашкевича в Чорткові. Пригадуємо собі його як елеґантного і виспортованого вчителя-гімнастика, який з любов’ю і пошаною до нас переводив лекції гімнастики в „Соколі”, або ігри у відбиванку на шкільній площі. Крім руханки він вчив нас рисунків та практичних зайнять.

У шкільному році 1938–39 був переведений до Коломийської гімназії, де вчив аж до приходу большевиків.

В 1940 році вернувся знову до Чорткова, де вчив нас у десятирічці аж до приходу німців.

Жорстокі большевицька і гітлерівська окупації України спричинили вступ Б. М. Боярського до підпільної боротьби ОУН. Запідозрілий у зв’язках з підпіллям, він був звільнений з праці в гімназії. Тоді переїхав до Львова, де записався на курси низової адміністрації. По якомусь часі таки повернув до Чорткова і працював у кооперації. В 1944 році виїхав до Німеччини, де після війни проживав у таборах переміщених людей в Карльсфельді, а згодом в Ельванґені, де разом з іншими організував Пласт та середні школи, таборові гімназії. В 1950 році виемігрував до Австралії, де прожив дев’ять років, а в 1959 році переїхав до Америки та працював на життя у компанії комерційних прогноз (А. С. Нілсен). Там запізнався і одружився з українкою Ізидорою Малюцою (1966), яка працювала комерційним артистом при цій самій компанії. Відійшовши на пенсію, проживав із дружиною Ізидорою на власній фармі-посілости в Нерровзбурґу, Н. Й., де займався городництвом, а дружина залюбки писала писанки та вчила американок цього мистецтва.

Покійний проф. Боярський брав участь у з’їздах чортківських гімназистів та написав гарні спомини з чортківської гімназії, які були друковані в журналі „Чортків і Чортківщина” (Канада, 1988 р. ч. 1).

Д-р П. Пундій